

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
Tel: 0264 5322388
Fax: 0264 432303

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Babeș-Bolyai”
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Departamentul de limba română și lingvistică generală
1.4 Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5 Ciclu de studii	Universitar, nivel Masterat
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Limba română în context romanic / Master în filologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LMR1128 Geneza limbilor romanice (de la latina populară la limbile romanice; primele texte romanice – abordare filologică și culturală)						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. habil. Adrian CHIRCU						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. univ. dr. habil. Adrian CHIRCU						
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	DS/DI

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	5	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	3
3.4 Total ore din planul de învățământ	70	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	42
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					50
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					6
Tutoriat					4
Examinări					2
Alte activități: Consultații					14
3.7 Total ore studiu individual	126				
3.8 Total ore pe semestru	196				
3.9 Numărul de credite	8				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Cunoașterea noțiunilor studiate în cadrul cursurilor de <i>Limba română contemporană</i>, <i>Filologie romanică</i>, <i>Istoria limbii române</i> și <i>Dialectologie</i>
4.2 de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Prezență în proporție de 70%

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	cognitive – fundamentarea cadrului teoretic general, de natură să pună în evidență principiile, conceptele și metodele de bază ale analizei lingvistice; asimilarea limbajului, stilului și terminologiei specifice lingvisticii române, ca și a principalelor tehnici de cercetare specifice analizei comparative; practic-aplicative, în sensul exersării modului de utilizare a principiilor, conceptelor și metodelor de lucru întrebuintate în studierea unor fapte de limbă vechi și noi, aplicarea cunoștințelor însușite comunicativ-relaționale, în sensul perfecționării abilităților de a coopera la ședințele de seminar, de a judeca critic și argumentat un fapt de limbă
Competențe transversale	comunicare - îmbunătățirea nivelului de comunicare, de transmitere a cunoștințelor inițiativă în abordarea diferitelor aspecte autonomie în învățare deschidere spre învățarea pe parcursul vieții respectarea eticii profesionale corelarea informației utilizarea integrată a tehnologiei informației valorificarea cunoștințelor anterior dobândite

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	O cunoaștere în profunzime a noțiunilor privitoare la geneza limbilor române și interpretarea adecvată a unor vechi fapte de limbă. Familiarizarea studenților cu aspecte care țin de diacronie și de filologia romanică.
7.2 Obiectivele specifice	Asimilarea cunoștințelor și a terminologiei specifice; O bună stăpânire a noțiunilor privitoare la geneza limbilor române (istorie, lexic, fonetică, morfologie și sintaxă); Analiza eficientă a unui fapt de limbă, în perspectivă comparativă.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Scurtă istorie a lingvisticii române (I)	Prelegerea, conversația, expunerea problematizarea	

2. Scurtă istorie a lingvisticii romanice (II)	Prelegerea, conversația, expunerea problematizarea	
3. Limba latină	Prelegerea, conversația, expunerea problematizarea	
4. Romanizarea	Prelegerea, conversația, expunerea problematizarea	
5. Elemente latinești în alte limbi	Prelegerea, conversația, expunerea problematizarea	
6. Latina vulgară (I)	Prelegerea, conversația, expunerea problematizarea	
7. Latina vulgară (II)	Prelegerea, conversația, expunerea problematizarea	
8. De la latină la limbile romanice (I)	Prelegerea, conversația, expunerea problematizarea	
9. De la latină la limbile romanice (II)	Prelegerea, conversația, expunerea problematizarea	
10. Romania	Prelegerea, conversația, expunerea problematizarea	
11. Expansiunea limbilor romanice	Prelegerea, conversația, expunerea problematizarea	
12. Clasificarea limbilor romanice	Prelegerea, conversația, expunerea problematizarea	
13. Limbile romanice - caracteristici și structuri (I)	Prelegerea, conversația, expunerea problematizarea	
14. Limbile romanice - caracteristici și structuri (II)	Prelegerea, conversația, expunerea problematizarea	
Bibliografie		
1. BIBLIOGRAFIE OBLIGATORIE : BANNIARD, Michel, <i>Du latin aux langues romanes</i>, coll. «Langues 128», n° 160, Paris, Editions Nathan Université, 1997, 128 p. CHIRCU-BUFTEA, Adrian, <i>Précis de morphologie romane</i>, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2011, 183 p. CHIRCU, Adrian, <i>Limbile romanice azi : o reconsiderare</i>, în Elena Dănilă, Ofelia Ichim, Florin-Teodor Olariu (eds.), <i>Comunicare interculturală și integrare europeană</i>, Iași, Editura Alfa, 2006, pp. 59-63. GARGALLO GIL, José Enrique, BASTARDAS, Maria Reina (cords.), <i>Manual de lingvistica romanica</i>, Barcelona, Editorial Ariel, 2007, 516 p. GLESSGEN, Martin-Dietrich, <i>Linguistique romane. Domaines et méthodes en linguistique française et romane</i>, coll. «U», Paris, 2007, 480 p. GRANDGENT, C. H., <i>Introducere în latina vulgară</i> (după ediția spaniolă a lui F. de B. Moll), în românește de Eugen Tănase, Cluj-Napoca, Editura Universității «Victor Babeș», 1958, 327 p.		

IORDAN, Iorgu, MANOLIU, Maria, *Introducere în lingvistica romanică*, București, Universitatea din București & Editura Didactică și Pedagogică, 1965, 296 p.
 LEDGEWAY, Adam, *De la latină la limbile romanice. Schimbare morfosintactică și tipologică*, traducere în limba română de Raluca Brăescu et alii, postfață de Gabriela Pană Dindelegan, București, Editura Univers Enciclopedic, 2017.
 MANOLIU-MANEA, Maria, *Gramatica comparată a limbilor romanice*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1971, 308 p.
 MUNTEANU-COLÁN, Dan, *Breve historia de la lingüística románica*, Madrid, Arco/Libros S.L., 2005, 173 p.
 REINHEIMER-RÎPEANU, Sanda, *Lingvistica romanică. Lexic-Fonetice-Morfologie*, col. «ALL Universitar», București, Editurile ALL, 2001, 476 p.
 TAGLIAVINI, Carlo, *Originile limbilor neolatine. Introducere în filologia romanică*, versiune românească îngrijită și coordonată de Alexandru Niculescu, traducere de Anca Giurescu și Mihaela Cârstea-Romașcanu, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1977, 592 p.

2. BIBLIOGRAFIE FACULTATIVĂ :

CHIRCU, Adrian, *L'adverbe dans les langues romanes. Etudes étymologique, lexicale et morphologique* (français, roumain, italien, espagnol, portugais, catalan, provençal), Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2008, 338 p.
 KLINKENBERG, Jean-Marie, *Des langues romanes*, préface de Willy Bal, 2e édition, coll. «Champs linguistiques/Manuels», Paris-Bruxelles, Editions Duculot, 1999, 313 p.
 LIVESCU, Michaela, *Elemente de lingvistică romanică*, Craiova, Editura Universitaria, 2003, 307 p.
 OANCEA, Ileana, PANAIT, Luminița, *Schiță de istorie a romanității*, Timișoara, Editura Excelsior Art, 2002, 241 p.
 VÄÄNÄNEN, Veikko, *Introduction au latin vulgaire*, série «Linguistique», n° 18, Paris, Librairie Klincksieck, 2006, 273 p.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Organizarea activităților de seminar. Bibliografie. Discuții	Problematizarea, exercițiul, învățarea prin descoperire, proiectul	
2. Romanizarea europeană	Problematizarea, exercițiul, învățarea prin descoperire, proiectul	
3. Romanizarea extraeuropeană	Problematizarea, exercițiul, învățarea prin descoperire, proiectul	
4. Substratul și influența acestuia la nivel lexical	Problematizarea, exercițiul, învățarea prin descoperire, proiectul	
5. Lumea romanică și lumea arabă (contacte lingvistice)	Problematizarea, exercițiul, învățarea prin descoperire, proiectul	
6. Latina vulgară. Studiu pe text	Problematizarea, exercițiul, învățarea prin descoperire, proiectul	
7. Inscriptiile de la Pompei	Problematizarea, exercițiul, învățarea prin descoperire, proiectul	
8. Împrumuturi în/din limbile romanice	Problematizarea, exercițiul, învățarea prin descoperire, proiectul	

9. Adaptarea neologismelor de origine romanică. Limba română	Problematizarea, exercițiul, învățarea prin descoperire, proiectul	
10. Limbile romanice în Europa și în lume	Problematizarea, exercițiul, învățarea prin descoperire, proiectul	
11. Lexicul limbilor romanice	Problematizarea, exercițiul, învățarea prin descoperire, proiectul	
12. Lexicul limbilor romanice și limba engleză	Problematizarea, exercițiul, învățarea prin descoperire, proiectul	
13. Primele monumente de limbă. Scrisoarea lui Neacșu din Cîmpulung. Les Serments de Strasbourg	Problematizarea, exercițiul, învățarea prin descoperire, proiectul	
14. Limba română în perspectivă romanică	Problematizarea, exercițiul, învățarea prin descoperire, proiectul	

Bibliografie

1. BIBLIOGRAFIE OBLIGATORIE :

BANNIARD, Michel, *Du latin aux langues romanes*, coll. «Langues 128», n° 160, Paris, Editions Nathan Université, 1997, 128 p.

CHIRCU-BUFTEA, Adrian, *Précis de morphologie romane*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2011, 183 p.

CHIRCU, Adrian, *Limbile romanice azi : o reconsiderare*, în Elena Dănilă, Ofelia Ichim, Florin-Teodor Olariu (eds.), *Comunicare interculturală și integrare europeană*, Iași, Editura Alfa, 2006, pp. 59-63.

GARGALLO GIL, José Enrique, BASTARDAS, Maria Reina (cords.), *Manual de lingüística romanica*, Barcelona, Editorial Ariel, 2007, 516 p.

GLESSGEN, Martin-Dietrich, *Linguistique romane. Domaines et méthodes en linguistique française et romane*, coll. «U», Paris, 2007, 480 p.

GRANDGENT, C. H., *Introducere în latina vulgară* (după ediția spaniolă a lui F. de B. Moll), în românește de Eugen Tănase, Cluj-Napoca, Editura Universității «Victor Babeș», 1958, 327 p.

IORDAN, Iorgu, MANOLIU, Maria, *Introducere în lingvistica romanică*, București, Universitatea din București & Editura Didactică și Pedagogică, 1965, 296 p.

LEDGEWAY, Adam, MAIDEN, Martin (eds), *The Oxford Guide to the Romance Languages*, Oxford, Oxford University Press, 2016.

MANOLIU-MANEA, Maria, *Gramatica comparată a limbilor romanice*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1971, 308 p.

MUNTEANU-COLÁN, Dan, *Breve historia de la lingüística romanica*, Madrid, Arco/Libros S.L., 2005, 173 p.

REINHEIMER-RÎPEANU, Sanda, *Lingvistica romanică. Lexic-Fonetică-Morfologie*, col. «ALL Universitar», București, Editurile ALL, 2001, 476 p.

TAGLIAVINI, Carlo, *Originile limbilor neolatine. Introducere în filologia romanică*, versiune românească îngrijită și coordonată de Alexandru Niculescu, traducere de Anca Giurescu și Mihaela Cârstea-Romașcanu, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1977, 592 p.

2. BIBLIOGRAFIE FACULTATIVĂ :

CHIRCU, Adrian, *L'adverbe dans les langues romanes. Etudes étymologique, lexicale et morphologique* (français, roumain, italien, espagnol, portugais, catalan, provençal), Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2008, 338 p.

KLINKENBERG, Jean-Marie, *Des langues romanes*, préface de Willy Bal, 2e édition, coll. «Champs linguistiques/Manuels», Paris-Bruxelles, Editions Duculot, 1999, 313 p.

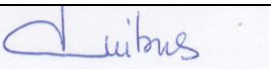
LIVESCU, Michaela, *Elemente de lingvistică romanică*, Craiova, Editura Universitaria, 2003, 307 p.
 OANCEA, Ileana, PANAIT, Luminița, *Schiță de istorie a romanității*, Timișoara, Editura Excelsior Art, 2002, 241 p.
 VÄÄNÄNEN, Veikko, *Introduction au latin vulgaire*, série «Linguistique», n° 18, Paris, Librairie Klincksieck, 2006, 273 p.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Fișa disciplinei a fost alcătuită, ținând cont de noile abordări din domeniu și de planurile de învățământ ale facultăților de profil din țară (de exemplu, Universitatea din București, Facultatea de Litere; Universitatea de Vest, Facultatea de Litere; Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, Facultatea de Litere). Conținuturile cursului pot fi valorificate în cadrul studiilor masterale și al celor doctorale, dar și pe piața muncii (cercetători, profesori, personal cu atribuții culturale).

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Însușirea corectă și identificarea aspectelor discutate în cadrul cursului	Examen scris	70%
	Posibilitatea de a aplica noile cunoștințe și la alte discipline		
10.5 Seminar/laborator	Însușirea și identificarea corectă a aspectelor discutate în cadrul seminarului	Verificare pe parcurs și/sau în cadrul examenului final. Aprecierea răspunsurilor pertinente	30%
	Conștiinciozitate; relevanța și relevanța răspunsurilor		
10.6 Standard minim de performanță			
Identificarea și interpretarea adecvată a unor fapte de limbă de dificultate medie			

Data completării	Semnătura titularului de curs și seminar/lucrări practice, Prof. univ. dr. habil. Adrian CHIRCU
10.03.2023	
Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament, Conf. univ. dr. Daiana CUIBUS
14.03.2023	

Data avizării la Decanat	Semnătura Prodecanului responsabil	Ștampila facultății
30.04.2023		